

Vi gjør oppmerksom på at dette er notater som har blitt fylt inn i et omfattende skjema, og derfor leses av høringsinstans i en annen kontekst enn slik innspillet her er presentert.

Høringsuttalelse vedr. Fagfornyelsen - andre runde innspill til kjerneelementer i skolefagene

Utdanningsvalg

Vi mener at fokuset på muligheter er viktig i denne sammenhengen, nettopp slik dette er foreslått her. Samtidig kan dette fokuset med fordel utvides med fokus på muligheter som tilsynelatende er utilgjengelige/uaktuelle (for eksempel gjennom oppvekst, sosialisering og ulike systematiske mekanismer). Dette gjelder for eksempel utdannings- og yrkesvalg basert på kjønn. Norge har et av de mest kjønnsdelte arbeidsmarkedene i Europa (<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/kjonnsdelt-arbeidsmarked-tross-kvinnenes-utdanningsforsprang>). På bakgrunn av dette, er det viktig å vektlegge faktorer som forventninger til roller/egenskaper basert på kjønn når elevenes muligheter diskuteres. Hvilke reelle muligheter ligger foran barn og unges karrierevalg, hvis man fjerner for kjønnsrolleforventninger som barriere? I kompetansen som skal bygges opp i dette faget, anbefaler vi derfor fokus på trygghet til å velge utradisjonelt, og til å kunne velge utenfor de rammer forventninger tilsier.

En del av det ovennevnte er ivaretatt i andre skisse til kjerneelementer i arbeidslivsfag, og vi foreslår at dette gjenspeiles også i kjerneelementer i utdanningsvalg.

Kroppsøving

Ja. Vi mener allikevel at det kan være mer konkret fokus på kroppen som utøvende objekt fremfor som passivt subjekt, altså å viderefremme et fokus på hva som fungerer med kroppen og hvordan/i hvilken grad kroppen legger til rette for at man kan (eller ikke kan) ta de valgene man ønsker. Hvordan kroppen ser ut i forhold til skjønnhetsidealer bør settes i perspektiv mht funksjonsnedsettelse, kroniske sykdommer osv. Slik som er beskrevet i andre fag, bør det være fokus på muligheter, ikke begrensninger. Skjønnhetsidealer kan være blant de mest begrensende og hemmende faktorer for unges forhold til egen kropp. Større fokus på kroppen som noe som kan legge til rette for heller enn å begrense valgmuligheter er en god mulighet til å ivareta temaet folkehelse og livsmestring.

Engelsk

I lys av elementet Kultur- og mangfoldskompetanse mener vi engelsk i større grad bør vektlegges som et møte med populærkultur.

Slik kan de tre tverrfaglige temaene også gjøres mer relevante i faget engelsk. I forbindelse med «demokrati og medborgerskap» kan det for eksempel reflekteres rundt hvilke stemmer som blir hørt i populærkulturen, for eksempel gjennom ulike musikksjangre eller film, og hva disse stemmene forteller om ulike typer mennesker, identiteter og kulturer. Mange av de samme temaene kan også tas opp i «folkehelse og livsmestring». Hva gjør det for eksempel med et menneske eller en gruppe mennesker å *ikke* være en del av populærkulturen? Hvordan påvirker det individer at ens identitet (for eksempel knyttet til legning, kjønn, etnisitet, kultur, religion) i liten grad er representert, eller er representert på en negativ måte eller basert på stereotyper?

Naturfag

I naturfag mangler vesentlige elementer både i kjerneelementet «forståelse for menneskekroppen» og det tverrfaglige temaet «folkehelse og livsmestring». Det bør i begge disse legges større og mer konkret vekt på de ulike «typene» helse; psykisk, fysisk og seksuell, og samspillet mellom disse. Uhelse på et av disse feltene har stor påvirkning på de andre. For eksempel kan dårlig seksuell helse, for eksempel i form av at man jevnlig har ubeskyttet sex med mange ukjente partnere, eller ikke klarer å sette grenser for hva man ønsker å være med på seksuelt, ha stor innvirkning på psykisk og fysisk helse, og vice versa.

KRL/RE

I kjerneelementet «Forståelse for religioner og livssyn på individ, gruppe og samfunnsnivå», bør temaer som kjønn og seksuell orientering og hvilken betydning dette har i samtiden og har hatt historisk for grupper og individers plass i samfunn og religioner spesifiseres. At disse temaene konkretiseres er essensielle for ivaretagelse av de tre tverrfaglige temaene i KRL/RE-faget.

Norsk

Vi ser svært positivt på, og ønsker å understreke viktigheten av at det å «oppøve kritisk holdning til hatretorikk, språklig maktutøvelse og manipulasjon» er inkludert i beskrivelsen av kjerneelementene, og at dette beholdes videre i prosessen.

Innunder dette, bør det inkluderes læring om hvordan kan språk brukes for å inkludere og ekskludere, sette premisser og legge føringer, eller sementere stereotyper (for eksempel

Sex og samfunn

kjønns spesifikke arbeidstitler som «fylkesmann» eller fargebeskrivelsen «hudfarget»). Videre er det viktig at det i flere av fagets kjerneelementer fokuseres på grenseoverskridende og straffbare handlinger i form av verbale krenkelser/trusler, hvilken rolle dette har i språklig maktutøvelse. Det er viktig at dette inkluderes for å ivareta de tverrfaglige elementene «demokrati og medborgerskap» og «folkehelse og livsmestring».